

12 Şubat 2007

İstanbul Bölgesel Finans Merkezi Olmaya Hazırlanıyor!

Vergi Konseyi ve Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB), İstanbul'un global bir finans merkezi haline gelmesi için ortak bir rapor yayınladı.

Maliye Bakanı Kemal Unakıtan'ın talimatıyla Vergi Konseyi bünyesinde kurulan İstanbul Finans Merkezi Çalışma Grubu, ilk raporunu yayınladı. Çalışma Grubu üyelerinden TSPAKB tarafından hazırlanan raporda, uluslararası bir finans merkezi olması için İstanbul'un konumu değerlendiriliyor.

Rapordan çıkan en önemli sonuç ise İstanbul'un global değil, bölgesel bir finans merkezi olmayı hedeflemesi gerektiği.

Global Finans Merkezi Nedir?

Global finans merkezi olmanın kesin bir tanımı bulunmuyor. Bir görüşe göre global finans merkezi, dünyanın her yerindeki kurumların, dünyanın her yerindeki finansal araçları kullanarak işlem yaptığı yer, olarak tanımlanıyor. Kesin bir tanımı olmamasına rağmen dünyanın önde gelen şirketlerine ve finans çevrelerine göre ancak iki şehir global finans merkezi olarak tanınıyor; Londra ve New York.

Global Finans Merkezi Olmak İçin Ne Gerekli?

Global Finans Merkezi'nin tam bir tanımı yapılamasa da, bir şehrin global finans merkezi olması için sahip olması gereken özellikler tanımlanmış durumda. Halen finans merkezi olan ve olmak isteyen şehirlerin incelendiği pek çok çalışmada bu özellikler belirtiliyor. Ortaya çıkan sonuçlar özetle şöyle;

1. Ülke, büyük ve istikrarlı bir ekonomik yapıya sahip olmalı.
2. Finans sektörünün çok çeşitli alanlarında uzmanlaşmış, nitelikli çalışanlar kolaylıkla bulunabilmeli ve maliyetleri diğer ülkelerle rekabet edebilmeli.
3. Yasal altyapı uluslararası standartlarla uyumlu olmalı ama daha da önemlisi yasa uygulayıcılarının yaklaşımları esnek olmalı.
4. Ülke, mevcut uluslararası finans merkezlerine yakın, finans kurumlarına ve finansal ürünlere açık olmalı.
5. İş hayatının gerek duyduğu altyapı hizmetleri, özellikle ulaşım, telekomünikasyon ve gayrimenkul alanlarında, sorunsuz olmalı.

Bölgesel Finans Merkezleri Nelerdir?

Dünyada sadece Londra ve New York global finans merkezi olarak tanınıyor. Tokyo, Frankfurt ve Paris, büyük ekonomilerine ve finans sektöründeki aktivitelerine rağmen, uluslararası finans merkezleri olarak değil, bölgesel finans merkezi olarak kabul ediliyorlar.

Bölgesel Finans Merkezlerinin yanında, finans sektörünün belli alt dallarında uzmanlaşmış şehirlere de sıklıkla rastlanıyor. Örneğin, Lüksemburg yatırım fonu merkezi, Frankfurt bankacılık merkezi, Zürih özel bankacılık merkezi, Dublin finans sektörünün operasyonel işlemler (back-office) merkezi, Brüksel hukuk hizmetleri merkezi olarak tanınıyor.

İstanbul'un Şansı Ne?

Türkiye, 2005 yılı verilerine göre dünyanın 19. büyük ekonomisi konumunda. Bu açıdan Türkiye, dünyanın büyük ekonomileri arasında sayılmıyor, dolayısıyla global finans merkezi olmanın ilk şartını karşılamıyor.

Raporda, İstanbul için iki temel strateji ortaya konuluyor. Birincisi, Lüksemburg, Zürih, Dublin belli bir alt sektör belirleyip o alanda uzmanlaşmak. İkincisi, bölgesel bir finans merkezi haline gelmek. Sonuçta, İstanbul'un bölgesel bir güç olmayı hedeflemesi gerektiği vurgulanıyor.

Neler Yapılmalı?

İstanbul'un bölgesel bir finans merkezi haline gelmesi için, yasal altyapıdan eğlence hayatının canlılığına kadar, çok çeşitli alanlarda çalışmalar yapılması gerekiyor. Raporda, bu çalışmaların çok geniş bir perspektifle ve bütünlüklü bir yaklaşımla ele alınmasının önemi vurgulanıyor. Türkiye'nin bölgesel bir güç haline gelmesi için, bankacılık, sigortacılık, sermaye piyasası gibi finans sektörünün tüm alanlarının kapsanması gerektiği belirtiliyor.

Raporda, ekonomik üst kurulların özerkliğinin artırılması, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası ve İstanbul Altın Borsası gibi kurumların özelleşmelerinin sağlanması, Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsasının (VOB) İstanbul'a taşınması öneriliyor.

Uzun süredir Avrasya Borsalar Federasyonunun başkanlığını yürüten İMKB'nin, İstanbul'un bölgesel bir çekim merkezi haline gelmesinde hayati öneme sahip olduğu vurgulanıyor. Avrasya Borsalar Federasyonuna, Doğu Avrupa, Orta Doğu ve Bağımsız Devletler Topluluğu ülkelerinin borsaları üye. İMKB'nin, özelleşmesinin ardından bu bölgenin doğal liderliğini üstlenebileceği belirtiliyor.

Altyapı açısından ise yapılması gereken pek çok ev ödevinin olduğu, özellikle kentleşme, trafik, iletişim, su, elektrik, doğalgaz, çevre ve güvenlik konularındaki sorunların çözülmesinin İstanbul'un bir kültür ve finans merkezi haline gelmesine katkıda bulunacağı belirtiliyor.